Σκιαγραφώντας θέσεις και απαντήσεις

Μια μπροσούρα της Αναρχικής Συλλογικότητας parekura

Ιανουάριος 2016

Η απόπειρα ανάλυσης που πραγματοποιούμε παρακάτω δεν είναι αυτοσκοπός ούτε θέσφατο. Μας είναι χρήσιμη για να ορθώσουμε τις δικές μας απαντήσεις για το τώρα και για το μέλλον, στο βαθμό που αναλογούν σε μια αναρχική συλλογικότητα. Στη παρούσα συγκυρία που οι εκμεταλλευόμενοι/ες και οι καταπιεζόμενοι/ες είναι με την πλάτη στον τοίχο δεν γίνεται να κινούμαστε χωρίς σχέδιο με βάση τις κάθε φορά πρόσκαιρες διαθέσεις μας γιατί αυτό έχουμε δει ότι δεν είναι αποτελεσματικό για τη δημιουργία συνθηκών αντίστασης και αντεπίθεσης ενάντια σε κράτος, κεφάλαιο και κάθε μορφής εξουσία. Σε αυτή τη διαδικασία παραγωγής λόγου και δράσης προσπαθούμε να επιτύχουμε συνοχή των μέσων που χρησιμοποιούμε με τους επιδιωκόμενους στόχους μας και στεκόμαστε αντιθετικά σε λογικές πρωτοπορίας (του κινήματος, της πολιτικής κλπ). Οι θεωρητικές μας αναλύσεις, οι προτάσεις και οι οργανωτικές μας δομές λοιπόν, προκύπτουν από μια αναρχική/ελευθεριακή αντίληψη του αγώνα για ελευθερία και ισότητα, την ανάγνωση της πραγματικότητας από τη ταξική και κοινωνική μας θέση όσο και την εμπειρία που έχουμε αποκομίσει το προηγούμενο διάστημα από τη συμμετοχή μας σε διάφορα εγχειρήματα με τα θετικά και τα αρνητικά τους.

Καπιταλισμός-κρίσεις-αναδιάρθρωση

Η ιστορία του καπιταλισμού χαρακτηρίζεται από ένα πλήθος οικονομικών κρίσεων κατά τις οποίες συμβαίνουν τεράστιες ανακατατάξεις στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Τον εικοστό αιώνα οι δυο από τις βασικότερες οικονομικές κρίσεις ήταν αυτή του κραχ του 1929 η οποία αποτέλεσε έναν από τους βασικότερους παράγοντες ανόδου του φασισμού και η κρίση της δεκαετίας του 1970 η οποία είχε ως συνέπεια την χρηματιστικοποίηση της οικονομίας και μια παγκόσμια στροφή προς το νεοφιλελευθερισμό.

Στο σήμερα, η οικονομική κρίση της οποίας οι απαρχές της εντοπίζονται στην κρίση των ενυπόθηκων δανείων στις ΗΠΑ, στα μέσα του 2007. Το 2008 μετατράπηκε σε παγκόσμια κρίση και ειδικά στην Ευρώπη σε κρίση δημόσιου χρέους λόγω ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών καθώς και προγραμμάτων τόνωσης της οικονομίας. Η ύφεση δεν χτύπησε στον ίδιο βαθμό όλη την Ευρώπη μιας και τα επονομαζόμενα κράτη της «περιφέρειας» επλήχθησαν περισσότερο συγκριτικά με τα κράτη του «κέντρου».

Η Ελλάδα ως κράτος «περιφέρειας» αναγκάστηκε να προσφύγει στο ΔΝΤ στις 23 Απριλίου 2010 ώστε να ανακτήσει τη δανειοληπτική της αξιοπιστία στις διεθνείς αγορές. Υιοθέτησε μια σειρά επώδυνα μέτρα τα οποία έπλητταν κατά βάσει τα οικονομικά χαμηλότερα στρώματα της κοινωνίας. Η λύση η οποία ακολουθήθηκε από τις ελληνικές κυβερνήσεις και την τότε τρόικα και το ΔΝΤ ήταν πακέτα μέτρων λιτότητας τα οποία εκφράστηκαν κυρίως με μια έντονη επίθεση στην εργασία και στην βίαιη υποτίμησή της (περικοπές στον άμεσο όσο και στον έμμεσο μισθό) και από μια σειρά φορολογικών επιβαρύνσεων. Εν έτη 2014 η ελληνική κυβέρνηση της ΝΔ είχε αποτύχει να επαναφέρει την εθνική οικονομία σε μια σταθερή πορεία ανάπτυξης και να καταστήσει το χρέος βιώσιμο (μια παραδοχή την οποία έχει κάνει και το ίδιο το ΔΝΤ σε έκθεση του το καλοκαίρι του 2015). Το αποτέλεσμα ήταν τον Γενάρη του 2015, ένα μεγάλο μέρος της κοινωνίας να εκλέξει τον Σύριζα ο οποίος διακηρύττει ένα «φιλολαϊκό» πρόγραμμα (κομμάτι των ψηφοφόρων του προέρχεται από τους αγώνες του Συντάγματος που το τέλος τους και την αποτυχία τους την καρπώθηκε σε ψήφους ο σύριζα). Εν τέλει υιοθέτησε και αυτός μια νεοφιλελεύθερη πολιτική και συνεχίζει τις περικοπές επικαλούμενος τις ίδιες δικαιολογίες της προηγούμενης κυβέρνησης. Ότι δηλαδή εξαναγκάστηκε από τους δανειστές, με τη μόνη διαφορά ότι διακηρύττει ότι έδωσε αγώνα εναντίον τους ο οποίος και συνεχίζεται.

Τέλος βλέπουμε ότι το παγκόσμιο κεφάλαιο είναι πλέον ασταθές και επιρρεπές σε κρίσεις και δεν έχει καταφέρει να μπει σε έναν νέο κύκλο ομαλής αναπαραγωγής του. Μετά την «χρυσή περίοδο» (συμβατικά) του καπιταλισμού (1945-1973) που όμοια της δεν έχει ξαναυπάρξει στην ιστορία του, το σύστημα χαρακτηρίζεται από αλλεπάλληλες κρίσεις οι οποίες δεν επιλύονται αλλά απλά μετατίθενται χωροχρονικά (η περίοδος από το 1973 έως σήμερα βρίθει από τέτοια παραδείγματα κρίσεων χαρακτηριστικότερα των οποίων είναι οι κρίσεις της λατινικής αμερικής και η ασιατική κρίση).

Από την σκοπιά ενός κινήματος η κρίση θα πρέπει να γίνεται αντιληπτή ως αυτό που πραγματικά είναι δηλαδή η βίαιη ανακατάταξη των ταξικών συσχετισμών και της ταξικής ισχύος. Συνεπώς με την αποτυχία των αγώνων που ξεκίνησαν το 2009 στην ελλάδα και έληξαν το 2012 και εν απουσία μιας οργανωμένης εργατικής τάξης αυτός που κέρδισε είναι η αστική τάξη. Μια κατάσταση η οποία ξεκίνησε με την άνοδο του νεοφιλελευθερισμού (η λεγόμενη αστική αντεπανάσταση) και από τότε βλέπουμε μια συνεχόμενη αύξηση της συγκέντρωσης του πλούτου σε χέρια ενός ολοένα και

μικρότερου ποσοστού του πληθυσμού της γης. Όπως λέει και χαρακτηριστικά ένας από τους πλουσιότερους ανθρώπους του κόσμου ο Waren Buffet. *Σαφώς και υπάρχει ταξικός πόλεμος, αλλά είναι η δική μου τάξη, η τάξη των πλουσίων, αυτή που βρίσκεται σε πόλεμο και τον κερδίζει.*

Διαχείριση της ελληνικής περίπτωσης- τα χρόνια του μνημονίου

Το 2010 το ελληνικό κράτος, εκμεταλλευόμενο την συγκυρία της οικονομικής κρίσης, αξιοποιώντας την συμμετοχή του στην Ε.Ε, υπέγραψε το μνημόνιο εξασφαλίζοντας συμμαχία και στήριξη, έτσι ώστε να θωρακιστεί απέναντι στον «εσωτερικό εχθρό» (τα εργασιακά κεκτημένα προηγούμενων χρόνων καθώς και τις όποιες κοινωνικές αντιστάσεις εμφανίζονταν) και να επιβάλλει αποτελεσματικότερα πολιτικές ακραίας λιτότητας.

Τα μνημόνια που εφαρμόστηκαν στην Ελλάδα από το 2010 έως σήμερα, δεν αποτελούν μία παραχώρηση του ελληνικού κράτους στις ευρωπαϊκές ελίτ, αλλά μία κοινή στρατηγική εξασφάλισης συμφερόντων τόσο της ελληνικής αστικής τάξης όσο και των δανειστών. Τα ακραία αντιλαϊκά μέτρα: μείωση κατώτατου μισθού, κόστους εργασίας, διάλυση εργασιακών σχέσεων, αφανισμός κοινωνικού κράτους κα, εκφράζονται μέσω των μνημονίων.

Μέσα σε συνθήκες συνολικής επίθεσης του κεφαλαίου, η αστική τάξη και το κράτος αναπαράγουν και ενισχύουν την κυριαρχία τους, εντείνοντας την επίθεση στην εργατική τάξη και προλεταριοποιώντας την μεσαία τάξη. Το βάρος της κρίσης φορτώνεται στις πλάτες της κοινωνίας, με την υποβάθμιση του βοιωτικού επιπέδου των χαμηλότερων στρωμάτων, την ακραία υποτίμηση της εργασίας, την επίθεση στα εργατικά συμφέροντα και την κατάργηση κεκτημένων, διατηρώντας και ενισχύοντας τα προνόμια του ντόπιου και διεθνούς κεφαλαίου.

Τα μνημόνια είναι η επιλογή της αστικής τάξης για να ανακάμψει η οικονομία. Το ελληνικό κράτος, με κάθε κυβέρνηση που άλλαξε μέσα σε αυτά τα 5 χρόνια (ΠΑΣΟΚ, Κυβέρνηση Παπαδήμου, ΝΔ, Σύριζα-ΑΝΕΛ), βρισκόμενο σε πλήρη σύμπνοια με τα συμφέροντα των ευρωπαϊκών ελίτ, υιοθέτησε όλο το αντιλαϊκό πρόγραμμα της Ε.Ε, κάνοντας συμμαχίες και εξασφαλίζοντας την συμμετοχή του στην ευρωζώνη.

Τα 5 χρόνια μνημονίων λοιπόν, δεν αποτελούν τίποτα άλλο παρά μία συνολική αστική αντεπίθεση στα συμφέροντα των από τα κάτω προς εξυπηρέτηση του κεφαλαίου και του κράτους.

Η αριστερά στην εξουσία-μια συνεχιζόμενη επίθεση

Πριν τις εκλογές του Γενάρη 15', για ένα μεγάλο διάστημα η δεξιά κυβέρνηση της ΝΔ βρισκόμενη σε πλήρη σύμπνοια με τις αντιλαϊκές επιταγές της Ε.Ε, ασκούσε ακραίες πολιτικές λιτότητας, εξόντωνε το προλεταριάτο και κατέστειλε κάθε αγωνιζόμενο κομμάτι που αντιστεκόταν έως τότε.

Ο Σύριζα ως ένα αριστερό έως τότε κόμμα, με την συμμετοχή και την στήριξή του σε αγώνες και κινήματα των προηγούμενων χρόνων, εκμεταλλεύτηκε την αγανάκτηση και την απογοήτευση της κοινωνικής πλειοψηφίας, βρωντοφωνάζοντας πως θα σκίσει τα μνημόνια, με αποτέλεσμα να κερδίσει τις εκλογές του Γενάρη.

Η συσσωρευμένη λαϊκή αγανάκτηση και δυσαρέσκεια ρευστοποιείται εκλογικά κι έτσι ο Σύριζα λειτουργεί αφομοιωτικά, ώστε να καμφθούν οι κοινωνικές αντιστάσεις.

Οι προσχηματικές «διαπραγματεύσεις» αποδείχτηκαν λοιπόν ένας ελιγμός ώστε να αποκτήσει η συγκυβέρνηση Σύριζα-Ανελ την κοινωνική συναίνεση και να επιφέρει την αναγκαία κοινωνική ειρήνευση. Αποκορύφωμα αυτής της «διαπραγμάτευσης» αποτέλεσε το δημοψήφισμα, που παρά το απρόσμενο αποτέλεσμα και την επικράτηση του «όχι», η κυβέρνηση έσπευσε να το χρησιμοποιήσει υπέρ της. Παρά το γεγονός ότι το δημοψήφισμα και το αποτέλεσμά του είχε εξαρχής ποικιλόμορφη σημασία για την ελληνική κοινωνία, ο Σύριζα προέβει σε αυτό όχι γιατί δεν ήθελε ένα νέο μνημόνιο, αλλά για να διασώσει το «φιλολαϊκό» του προφίλ, να αντιμετωπίσει αποτελεσματικότερα τις αντιδράσεις που προέκυπταν στο εσωτερικό του κόμματός του και να ψηφίσει ανενόχλητος, χωρίς κοινωνικές αναταραχές, ένα τρίτο μνημόνιο.

Ο Σύριζα λοιπόν πιστός φρουρός του κεφαλαίου συνεχίζει να επιβάλλει πολιτικές λιτότητας. Παριστάνει τον «αντιμνημονιακό» και παρουσιάζει τα μέτρα ως αναγκαίο κακό για να λειτουργεί ως ανάχωμα απορρόφησης των κοινωνικών αντιστάσεων. Υπερασπίζει το σύστημα, την ανταγωνιστικότητα και την κερδοφορία του κεφαλαίου, στηρίζοντας όλη την αντιλαϊκή φαρέτρα της Ε.Ε.

Με την προκήρυξη εκλογών τον Σεπτέμβρη συνέχισε να ζητά από την κοινωνία τη συναίνεση της για το πώς θα πτωχεύσει. Συνέχισε να μιλά για αλλαγή προσπαθώντας ακόμη και τώρα να διατηρήσει ένα «αριστερό» προφίλ. Δεν υπάρχει όμως ούτε «αγωνιστική αναδιάρθρωση του χρέους» ούτε λύση υπέρ των εκμεταλλευόμενων χωρίς να θιγεί το κεφάλαιο και η εξουσία του. Τα περί διάσωσης της οικονομίας και της Ευρωζώνης δεν είναι τίποτα άλλο παρά μία συνέχιση της επίθεσης στην εργατική τάξη, με την υποτίμηση της εργατικής δύναμης, για να δοθεί στους επιχειρηματίες πάμφθηνο εργατικό δυναμικό με άθλιο βοιωτικό επίπεδο και εισόδημα, με στόχο την κερδοφορία και ανάκαμψη του κεφαλαίου.

Ο σύγχρονος ολοκληρωτισμός και η χρησιμότητα για "καθεστώς έκτακτης ανάγκης"

Αυτή η ολομέτωπη επίθεση του κεφαλαίου προϋποθέτει ένα κράτος που θα λειτουργεί, κατ' εξαίρεση υποτίθεται, στα όρια ή και εκτός της συνταγματικής του νομιμότητας και θα χρησιμοποιεί κάθε τέχνασμα της αστικής δημοκρατίας με σκοπό να αφοπλίσει και να καταστείλει οποιοδήποτε κομμάτι της κοινωνίας τολμήσει να αντιδράσει. Ένα καθεστώς έκτακτης ανάγκης λοιπόν που παραμερίζει ακόμα και τους δικούς του νόμους με προσχήματα τις απειλές για οικονομική κατάρρευση, εθνική σωτηρία, την έξοδο από την ευρωζώνη κλπ. Αναγνωρίζουμε ως σημείο έναρξης αυτής την νέας πραγματικότητας την υπογραφή των μνημονίων το 2010 αν και η μετάλλαξη είχε αρχίσει ήδη μετά την εξέγερση του Δεκέμβρη του 2008. Το ελληνικό φαινόμενο αποτελεί κομμάτι του κράτους ασφάλειας και ελέγχου (αύξηση αστυνόμευσης, κάμερες, καταστολή) έτσι όπως αυτό εξελίχθηκε παγκόσμια από την επίθεση στους δίδυμους πύργους το 2001 αλλά και τις κοινωνικές αναταραχές όλα τα προηγούμενα χρόνια (κίνημα αντιπαγκοσμιοποίησης). Το ελληνικό κράτος λοιπόν αποδεικνύεται τα τελευταία χρόνια ιδιαίτερα αυταρχικό τόσο ως προς το περιεχόμενο των μεταρρυθμίσεων που προωθεί και επιβάλει όσο και ως προς τον τρόπο που το κάνει αλλά και τον τρόπο που αντιμετωπίζει κάθε αντίδραση, χρησιμοποιώντας όποτε χρειαστεί και την εφεδρεία της Χρυσής Αυγής (ενώ την καταστέλλει όταν χρειάζεται να επιδείξει δημοκρατικό προσωπείο).

Ως αγωνιζόμενοι/ες αλλά και αναρχικοί/ες ζήσαμε αυτή τη νέα συνθήκη στο μέγιστο βαθμό τα τελευταία χρόνια κατά την καταστολή των διαδηλώσεων, τις εκκενώσεις των καταλήψεων, τις διώξεις μας (περιλαμβάνουν πλέον μέχρι και διαπόμπευση κατηγορουμένων αλλά και πανευρωπαϊκές διώξεις) αλλά και τη καθημερινότητα μας. Τα κομμάτια όμως της κοινωνίας που ήταν και είναι οι κύριοι αποδέκτες της «κατάστασης εξαίρεσης», της αντιμετώπισης τους δηλαδή σαν «εσωτερικό εχθρό» με τελείως διαφορετικούς κανόνες είναι όσοι/ες θεωρείται ότι περισσεύουν και μολύνουν την κοινωνική ειρήνη. Μετανάστες/τριες ειδικά όσοι/ες δεν έχουν χαρτιά, κρατούμενοι πολιτικοί και μη (χαρακτηριστικό παράδειγμα οι φυλακές τύπου Γ), οροθετικές γυναίκες, άστεγοι και τοξικοεξαρτημένοι έφαγαν με τη σέσουλα καταγραφή, εγκλεισμό, επιβολή, ρατσισμό, διαπόμπευση και σε πολλές περιπτώσεις εξόντωση. Αυτό το καθεστώς τείνει να γίνει ο κανόνας και από τη μία αφομοιώνεται από το συλλογικό υποσυνείδητο ως φυσιολογικός ενώ από την άλλη αφομοιώνεται και νομοθετικά. Επομένως αντιλαμβανόμαστε έναν αναδυόμενο σύγχρονο ολοκληρωτισμό που κατασκευάζεται παράλληλα και για τις ανάγκες της οικονομίας, έναν ολοκληρωτισμό που βιώνουν καθημερινά όλα τα εκμεταλλευόμενα, καταπιεζόμενα και αγωνιζόμενα κομμάτια αυτής της κοινωνίας.

Η συντηρητικοποίηση του πολιτικού φάσματος

Τη τελευταία πενταετία παρατηρούμε μια συνολική μετακίνηση των θεσμικών πολιτικών φορέων προς πιο συντηρητικά και δεξιά πεδία. Η εδραίωση της ΧΑ σε μόνιμο πολιτικό παίκτη, η διάλυση του ΛΑΟΣ και η ταυτόχρονη προσπάθεια της ΝΔ να ανοιχτεί δεξιότερα, η δημιουργία κομμάτων-εγγυητών της πολιτικής σταθερότητας (ΔΗΜΑΡ-ΠΟΤΑΜΙ) και τέλος η «ρεαλιστική» στροφή του ΣΥΡΙΖΑ παράλληλα με το κρυφτούλι πίσω από το δίπολο μνημόνιο-αντιμνημόνιο και τις μεγάλες μεταναστευτικές ροές δημιούργησαν τις κατάλληλες συνθήκες ώστε το πολιτικό σκηνικό να ξεγυμνωθεί από τα δημοκρατικά και προοδευτικά του φτασίδια. Με γνώμονα το «εθνικό καλό» ο καθένας από τη θέση του πηγαίνει ένα βήμα παραπέρα πρώτα στη ρητορική του και μετά στις πολιτικές του προτάσεις και πρακτικές του ικανοποιώντας μια κοινωνία με έντονα πατριωτικά και ρατσιστικά αντανακλαστικά τα οποία εν μέσω διαχείρισης της κρίσης είναι σε έξαρση (επιχείρηση σκούπα Ξένιος Δίας, φράκτης Έβρου, στρατόπεδα συγκέντρωσης μεταναστών). Η έννοια της τάξης στις επίσημες θέσεις του σύριζα δίνει τη θέση της αρχικά στο γενικόλογο «λαό» και από κει και πέρα στη πατρίδα και τους Έλληνες, ενώ η ΑΟΖ, η εθνική ασφάλεια και η εθνική κυριαρχία αποτελούν πλέον αναπόσπαστο κομμάτι των λεγομένων των εκπροσώπων του. Η κάψα για συνεργασία με τους εθνικιστές/λαικοδεξιούς ΑΝΕΛ, οι διάφορες τραγελαφικές φιέστες, η «νομιμοποίηση» και πάλι των παρελάσεων (μαζί με τα τσάμικα στο Σύνταγμα) αποτελούν εντέλει την απάντηση σε ένα κύκλο αγώνων του προηγούμενου διαστήματος που αν και είχε ταξική προέλευση υπερίσχυσαν τα εθνικά και όχι τα ταξικά του χαρακτηριστικά. Γιατί για το κράτος και το κεφάλαιο, το διακύβευμα, με αριστερό ή δεξιό διαχειριστή της εξουσίας είναι η διατήρηση της εθνικής ενότητας (και άρα του πατριωτισμού, της εθνικής υπερηφάνειας, των διαχωρισμών εκμεταλλευόμενων σε έλληνες και ξένους κλπ) ως κύριο στοιχείο της κοινωνικής ομαλότητας ιδιαίτερα σε κρίσιμες εποχές αναδιάρθρωσης όπως αυτές που διανύουμε.

Οι μεταναστευτικές ροές και η διαχείριση τους

Η μετανάστευση αποτελεί ένα από τα βασικότερα γνωρίσματα του σύγχρονου κόσμου. Μεγάλες μεταναστευτικές ροές δημιουργούνται ανά περιόδους και καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό την πολιτική επικαιρότητα στις χώρες υποδοχής. Τα κύματα μετανάστευσης δημιουργούνται από τον ίδιο τον καπιταλισμό δηλαδή είτε λόγω διακρατικών πολέμων είτε λόγω εμφυλίων (με θρησκευτικές και φυλετικές διαμάχες) είτε λόγω της άνισης γεωγραφικής ανάπτυξης.Ως άνιση γεωγραφική ανάπτυξη εννοούμε την υπαρκτή οικονομική κατά βάσει διάκριση των χωρών σε υποανάπτυκτες, αναπτυσσόμενες και ανεπτυγμένες.

Από τη στιγμή που περνούν τα σύνορα (χερσαία ή θαλάσσια) οι οικονομικοί μετανάστες δεν προστατεύονται από κανένα νόμο στις χώρες προορισμού τους, θεωρούνται παράνομοι, δεν έχουν δικαίωμα να παραμείνουν στη χώρα που βρίσκονται και αφού συλλαμβάνονται και κρατούνται πολλές φορές απελαύνονται βιαίως. Ενώ όσον αφορά τους πρόσφυγες (πολέμου, πολιτικοί), αυτοί προστατεύονται από το διεθνές δίκαιο και προβλέπεται η παροχή ασύλου. Και στις δυο περιπτώσεις οι μετανάστες/πρόσφυγες χρησιμοποιούνται ως φτηνό εργατικό δυναμικό και εφαρμόζονται πάνω τους διάφορες μέθοδοι διαχείρισης και εκμετάλλευσης ανθρωπίνου δυναμικού παρά τα όσα διαμηνύουν η φιλεύσπλαχνη Ευρώπη και η Ελλάδα.

Η Ελλάδα, από τις αρχές τις δεκαετίας του 90 αποτελεί χώρα υποδοχής μεταναστών. Πρώτα η πτώση του πρώην ανατολικού μπλοκ δημιούργησε τεράστια οικονομικά προβλήματα και πολιτική αποσταθεροποίηση των χωρών αυτών με αποτέλεσμα των εξαναγκασμό μεγάλων πληθυσμών να μεταναστεύσουν στην Ελλάδα και στην υπόλοιπη Ευρώπη. Παράλληλα οι μετανάστες/τριες από αφρικανικές χώρε οι οποίες ανέκαθεν μαστίζονταν από λεηλάτηση των φυσικών τους πόρων και από εσωτερικά προβλήματα τα οποία εντέχνως διαχειρίζονταν η Δύση. Σε δεύτερο χρόνο δημιουργούνται κύματα μεταναστών από την Ασία. Οι μετανάστες αυτοί θεωρούνται όλοι παράνομοι με αποτέλεσμα την άγρια εκμετάλλευση τους από τα ντόπια αφεντικά και τις διαρκείς επιθέσεις εναντίον τους. Οι πρώτοι μετανάστες της δεκαετίας του 90’ (κυρίως από την Αλβανία αλλά και από αλλού) έζησαν την εκμετάλλευση, τη καταπίεση και το ρατσισμό στο πετσί τους μέχρι που σε ένα βαθμό άρχισαν να κατακτούν περισσότερα δικαιώματα και να ανελίσσονται κοινωνικά. Αυτό συνέβη κυρίως από τη στιγμή που άρχισαν να καταφθάνουν μαζικές ροές εξαθλιωμένων από την Αφρική και την Ασία και οι Έλληνες βάσισαν εκεί τα υλικά τους συμφέροντα και το καλλιεργημένο ρατσιστικό τους μίσος. Συνολικά οι φτωχοί μετανάστες θεωρούνταν/νται από ένα κομμάτι της κοινωνίας άνθρωποι β' διαλογής και οι διαχωρισμοί προς αυτούς βασίζονται πάνω στην θρησκεία, τη γλώσσα και τον διαφορετικό πολιτισμό γενικότερα. Μάλιστα επειδή η κυριαρχία του δυτικού πολιτισμού (οικονομικά και ιδεολογικά) επιβάλλεται να επαναπροσδιορίζεται συνεχώς οι διάφορες φονταμεταλιστικές επιθέσεις χρησιμοποιούνται σαν άλλοθι για

νέους πολέμους, συντηρητικοποίηση της κοινωνίας και μια πιο αποδοτική και κοινωνικά αποδεκτή εκμετάλλευση των νέων (μισητών κατά τα άλλα) μεταναστών.

Το ζήτημα της μετανάστευσης προς την Ευρώπη έχει πάρει πλέον τεράστιες διαστάσεις με αποτέλεσμα την άνοδο των ακροδεξιών κομμάτων σε όλη την Ευρώπη (πχ. Γάλλια, Ελλάδα, Σουηδία κλπ) τα οποία ανάγουν σαν έναν από τους κύριους παράγοντες των αποτελεσμάτων της κρίσης το μεταναστευτικό αναμειγνύοντας το με μια αντιμουσουλμανική προπαγάνδα. Με τα μέτωπα ανοιχτά στην Μέση Ανατολή και τον κομβικό πόλεμο στη Συρία η Ευρώπη καλείται να διαχειριστεί τεράστιους πληθυσμούς προσφύγων. Αν και απρόθυμη αναγκάζεται να το κάνει λόγω των διεθνών δικαίων πάνω στα ανθρώπινα δικαιώματα και στην προστασία των προσφύγων πολέμου αλλά παρόλα αυτά φροντίζει να τους διαχωρίζει από τους μετανάστες και να κατακερματίζει τους ενδεχόμενους αγώνες αυτών ενώ παράλληλα καθοδηγεί την άποψη και την εν δυνάμει αλληλεγγύη των ντόπιων πληθυσμών.

Τέλος, όσον αφορά την εσωτερική μεταναστευτική πολιτική βλέπουμε την οχύρωση του Ελληνικού κράτους τόσο «πρακτικά» όσο και νομοθετικά. Οχυρώνονται δηλαδή, οι δίοδοι μεταναστευτικών ροών με αποτέλεσμα να σκοτώνονται πολλοί μετανάστες/ριες που προσπαθούν να περάσουν τα σύνορα από τη θάλασσα ή τη στεριά. Οχυρώνεται και το νομοθετικό πλαίσιο έτσι ώστε όσοι/ες καταφέρνουν να περάσουν, τους/τις περιμένουν κέντρα κράτησης μεταναστών (με συνθήκες φυλακής) και επαναπροώθηση ενώ οι αιτήσεις για νομιμοποίηση και χαρτιά παγώνουν. Έτσι «κατασκευάζονται» άνθρωποι παράνομοι και ημιπαράνομοι, «ιδανικοί» για κάθε είδους εκμετάλλευση (ένα υποτιμημένο και πειθαρχημένο εργατικό δυναμικό που δεν μπορεί να διεκδικήσει τίποτα) και καταπίεση (τράφικινγκ, βιασμοί) με το φόβο της απέλασης. Τέλος οχυρώνεται και η ελληνική κοινωνία και γίνεται πιο ξενοφοβική και ρατσιστική ενάντια στο διεθνές προλεταριάτο με ιδεολογήματα περί οπισθοδρομισμού και φανατισμού της ανατολής που στρέφεται ενάντια στη δύση ενώ παράλληλα υπάρχει μια προσπάθεια αθώωσης του ελληνικού κράτους σε σχέση με την ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική παρότι το ελληνικό κράτος είναι συνένοχο με την Ευρωπαϊκή Ένωση για τη σημερινή πραγματικότητα.

Οι φασίστες στο προσκήνιο

Η ανάδυση της χρυσής αυγής στο πολιτικό σκηνικό δεν ήταν ένα μεμονωμένο αποτέλεσμα αλλά η απόρροια ενός κινήματος αντίστασης που δεν κατάφερε στη πράξη να σταθεί όρθιο απέναντι στην επίθεση που δέχτηκε και μιας σειράς ιστορικών, κοινωνικών και πολιτικών παραγόντων που θα αναλύσουμε παρακάτω. Συγκεκριμένα από το 2006-2007 (φοιτητικοί αγώνες ενάντια στο άρθρο 16) αλλά ιδιαίτερα το 2008 το κοινωνικό κλίμα ήταν σε αναβρασμό με αποκορύφωμα την δολοφονία του Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου και την εξέγερση που ακολούθησε. Εν συνεχεία το 2009, η κυβέρνηση

Καραμανλή πέφτει και επανέρχεται το ΠΑΣΟΚ του Γιώργου Παπανδρέου, ξεκινάει η εποχή της λιτότητας και υπογράφεται το πρώτο μνημόνιο. Η πρωτόγνωρη αυτή επίθεση των εξουσιαστών πυροδότησε μια ευρεία αντίσταση η οποία σχηματικά περιλαμβάνει τα καλέσματα σε μονοήμερες/διήμερες γενικές απεργίες από τις ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ και εν συνεχεία (μετά το μούδιασμα από το τραγικό γεγονός των 3 νεκρών στη Μαρφίν) τα καθημερινά καλέσματα των «αγανακτισμένων» στο Σύνταγμα το 2011. Αυτή η κοινωνική αντίδραση αποτυπώνει, εκτός από το προφανές, δηλαδή την αντίσταση στην υποβάθμιση του βιοτικού επιπέδου, από τη μία την προσπάθεια να πάρουν οι από τα κάτω την κατάσταση στα χέρια τους και από την άλλη την απαξίωση του τότε πολιτικού φάσματος. Αυτές οι κινητοποιήσεις σε ένα μεγάλο βαθμό εκφράστηκαν πατριωτικά, εθνικιστικά και απολίτικα με ελληνικές σημαίες και απαγόρευση των πολιτικών/κομματικών συμβόλων, ψαλμό του εθνικό ύμνου, συνθήματα υπέρ της Ελλάδας, ρητορική περί εθνικής αντίστασης, διωγμό κάποιων αριστερών οργανώσεων κλπ. Στη φάση αυτή κατάφεραν να αναδυθούν διάφοροι επίδοξοι «εκφραστές του λαού» όπως το αριστερόπατριωτικό ΕΠΑΜ του οικονομολόγου Καζάκη (που έδινε ομιλίες στις συγκεντρώσεις), οι αντιμνημονιακοί λαϊκοακροδεξιοί ΑΝΕΛ και φυσικά η Χρυσή Αυγή (για τον Σύριζα τα λέμε αλλού). Η Χρυσή Αυγή λοιπόν ακολούθησε τους παραπάνω κανόνες και δεν παρουσιάστηκε στο Σύνταγμα με ταμπέλα κόμματος αλλά με αυτή του «Έλληνα αγανακτισμένου πολίτη» και με δουλειά μυρμηγκιού τόνωσε την εθνικιστική χροιά του πράγματος εις βάρος της ταξικής ενώ απέσπασε πολιτική υπεραξία σε μία από τις λίγες φορές ιστορικά που κατάφερε και είχε έντονη παρουσία στον δρόμο (στις γενικές απεργίες οι φασίστες συνήθως «απομακρύνονται»..). Το μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα πέρασε, η άγρια καταστολή του κράτους έδωσε οριστικό τέλος στο Σύνταγμα, οι λαϊκές συνελεύσεις αποκεντροποιήθηκαν αλλά όσοι αγώνες δόθηκαν στη συνέχεια δεν κατάφεραν να βάλουν φραγμούς στην γενικευμένη επίθεση. Στις εκλογές του 2012, η κινηματική ήττα εκφράζεται σε ψήφους με εκρηκτική άνοδο του Σύριζα και της ΧΑ η οποία λαμβάνει σχεδόν 500.000 ψήφους (7.0%). Αυτή ήταν και η στιγμή της επίσημης έκφρασης όλων των ρατσιστικών, φασιστικών, εθνικιστικών και αυταρχικών ιδεωδών της ελληνικής κοινωνίας. Ήταν το σημείο που η Χ.Α. από μια οργάνωση γραφικών ναζήδων ξεκομμένη από την κοινωνία μεταμορφώθηκε σε κύριο πολιτικό εκφραστή της άκρας δεξιάς. Το επόμενο διάστημα και μέχρι τη δολοφονία του Φύσσα οι φασίστες προσπάθησαν να χύσουν το δηλητήριο τους στις γειτονιές, να δημιουργήσουν σωματεία και να ελέγξουν τους δρόμους ειδικά σε περιοχές που είχαν προβάδισμα (συνοικίες του Πειραιά, Άγιος Παντελεήμονας κλπ). Οι απαντήσεις ήρθαν με τη μορφή του μαχητικού αντιφασισμού (βίαιη εκδίωξη) αλλά και με ευρείας απήχησης και συμμετοχής παρεμβάσεις (διαδηλώσεις, εκδηλώσεις, αντισυγκεντρώσεις, αντιπληροφόρηση). Από τη δολοφονία του Φύσσα και τις διώξεις κάποιων στελεχών της και μετά η Χ.Α. επικεντρώθηκε κυρίως στο κεντρικό πολιτικό σκηνικό μέσω των βουλευτών της ενώ η παρουσία της στους δρόμους ήταν πολύ πιο ισχνή. Παρολαυτά σταθεροποίησε το ποσοστό της και επηρεάζει τις πολιτικές κατευθύνσεις έχοντας ρυθμιστικό ρόλο στη βουλή.

Φυσικά δεν θεωρούμε ότι τα ιδεώδη της Χρυσής Αυγής γεννήθηκαν το 2012. Όλη η προηγούμενη δράση της Χ.Α. στο επίπεδο του δρόμου και η άτυπη συνεργασία σε κρίσιμα ζητήματα με το κράτος (μεταναστευτικό, καταλήψεις) την έθεσαν σε ρόλο

ρυθμιστή των καταστάσεων και την ανέδειξαν στα μάτια του κόσμου. Οι ρατσιστικές επιτροπές κατοίκων στο κέντρο της Αθήνας και αλλού, οι επιθέσεις σε μετανάστες και η συνεργασία μπάτσων/φασιστών σε εξεγερσιακές περιόδους ήταν σημεία συσπείρωσης των πιο ακραίων φασιστικών μειοψηφιών που αποτέλεσαν τη μαγιά για τη στελέχωση και τη διαφήμιση της. Επιπλέον το φιλολαϊκό προφίλ με συσσίτια και δωρεάν προστασία από τους ξένους προλετάριους που πουλούσε σε περίοδο κρίσης και εξαθλίωσης των από λειτούργησε ενισχυτικά.

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι η ελληνική κοινωνία μετά την χούντα δεν έδωσε τη δυνατότητα σε φασιστικά μορφώματα να μπουν στη βουλή. Όμως στη πραγματικότητα ο ρατσισμός και ο αυταρχισμός ενσωματώνονταν στον δικομματισμό χωρίς να βρίσκουν εύφορο έδαφος ανάπτυξης στο κεντρικό πολιτικό σκηνικό αφού ο δικομματισμός με ό,τι αυτός συνεπάγονταν δεν είχε φάει ακόμα τα ψωμιά του. Από τη δεκαετία του 90' οι μεταναστευτικές ροές και από τα τέλη της δεκαετίας του 2000 η οικονομική κρίση και η λεγόμενη «προδοσία των πολιτικών» έδωσε το έναυσμα για τη πολιτική συσπείρωση αρχικά με το ΛΑΟΣ του Καρατζαφέρη και τελικά με τη Χρυσή Αυγή αφού ΠΑΣΟΚ και Νέα Δημοκρατία πέρα από την έλλειψη οράματος παρουσίαζαν και μια σχετική έλλειψη υλικών υποσχέσεων (η κρίση και τα μνημόνια μείωσαν και τον αριθμό των ωφελούμενων από τα ρουσφέτια). Ο ρατσισμός που βίωσαν οι μετανάστες και μετανάστριες της δεκαετίας του 90' ως εργάτες στα χωράφια, ως εργάτριες του σεξ ή απλά ως αλλοεθνείς που βρίσκονται στην Ομόνοια τη νύχτα του τελικού του Euro μεταφράστηκαν με τη Χρυσή Αυγή σε πογκρόμ στον Άγιο Παντελεήμονα και στη Δραπετσώνα, πυροβολισμούς στα φραουλοχώραφα, τσαμπουκάδες και δολοφονίες σε μη «άριους» πάντα με τη συναίνεση ενός αρκετά μεγάλου μέρους της ελληνικής κοινωνίας. Πάνω στην ήττα των κοινωνικών και ταξικών αγώνων, όταν υπερτερεί η εθνική ενότητα εκεί είναι που χτίζεται ο φασισμός.

Ο κρατικός αντιφασισμός ως εργαλείο κοινωνικής ειρήνευσης

Ήδη από την στιγμή της ανάδυσης των φασιστών στο κοινωνικό πεδίο και στο πολιτικό προσκήνιο αναπτύσσονταν πολύμορφες αντιστάσεις από το αντιφασιστικό κίνημα στο οποίο κομβικό ρόλο έπαιζε ο αναρχικός χώρος. Η ΧΑ μέσα σε ένα παιχνίδι ανοχής/συνεργασίας με το κράτος και ειδικά την κυβέρνηση της ΝΔ προσπαθούσε πέρα από θεαματικές ενέργειες στη βουλή και στα τηλεοπτικά πάνελ να ηγεμονεύσει και στο κομμάτι του δρόμου όταν υπήρχε το κατάλληλο έδαφος. Το κράτος και η αστυνομία στους γνωστούς τους ρόλους, έκλειναν κερδοφόρες μαφιόζικες συμφωνίες, οργάνωναν μίνι πογκρόμ σε μετανάστες, προστάτευαν συγκεντρώσεις από αντιφασίστες και γενικά διαχειριζόντουσαν την ένταση σύμφωνα με τις ανάγκες της συγκυρίας. Όμως η δολοφονία του Παύλου Φύσσα το Σεπτέμβρη του 2013 (και όχι του μετανάστη Σαχτζατ Λουκμάν νωρίτερα το ίδιο έτος) ξεχείλισε το ποτήρι και πλέον το αντιφασιστικό κίνημα γέμισε τους δρόμους διοργανώνοντας μαζικές πορείες καθημερινά σε διάφορες γειτονιές της Αθήνας ενώ μια μεγάλη μερίδα της κοινωνίας φάνηκε ότι δεν θα ανεχόταν άλλο τους

φασίστες και τις πρακτικές τους. Γενικά το σκηνικό φαινόταν μη ελέγξιμο από τη κεντρική εξουσία. Το παιχνίδι είχε ξεφύγει από τα προκαθορισμένα πλαίσια, η ΧΑ φάνηκε ότι δεν ήταν απλά ένα τσιράκι κράτους και αφεντικών αλλά θα μπορούσε παίξει με τους δικούς της όρους ενώ το κίνημα για λίγες στιγμές μπόρεσε να δώσει τις ανάλογες απαντήσεις με τις δικές του δυνάμεις. Σε εκείνη τη συγκυρία το κράτος, όπως εκφράστηκε από την κυβέρνηση της ΝΔ και το λεγόμενο δημοκρατικό τόξο βάλθηκε να την «εξαρθρώσει» δίνοντας απάντηση και στο πάγιο αίτημα της αριστεράς για απονομιμοποίηση της ΧΑ. Ξεκίνησε το κυνήγι στελεχών μεγάλων και μικρών ώστε να εξομαλυνθεί η κοινωνική ειρήνη και να φανεί ότι «η δημοκρατία δεν εκφοβίζεται».

Σε αυτή την ιστορία πρέπει να σημειώσουμε δύο σημαντικά στοιχεία. Το πρώτο είναι ότι όσο ξεδιπλώνεται το παραμύθι του κρατικού αντιφασισμού, συμβαίνει η εν ψυχρώ δολοφονία των δύο μελών την οποία σπεύδει να χρησιμοποιήσει το κράτος για ένα πρόωρο ξέπλυμα των Χρυσαυγιτών στα μάτια του κόσμου με κύριους εκφραστές τα ΜΜΕ φυσικά και μία εκ νέου αναπαραγωγή της θεωρίας των «2 άκρων» ώστε να απομονωθεί ο μαχητικός αντιφασισμός. Το δεύτερο είναι ότι η αντιφασιστική διαμεσολάβηση του κράτους γίνεται με νομικούς και όχι πολιτικούς όρους. Εν ολίγοις θα δοθεί βάρος στην εγκληματική και όχι στην πολιτική και ιδεολογική διάσταση της οργάνωσης. Η κατηγορία της ΧΑ ως εγκληματικής και όχι ως νεοναζιστικής ή φασιστικής οργάνωσης αποπολιτικοποιεί τη δράση της και είναι μια κλασική τακτική του κράτους με σκοπό να έχει το μονοπώλιο για το τι επιτρέπεται πολιτικά και τι όχι. Για παράδειγμα το πρόβλημα δεν είναι ο ρατσισμός και ο φασισμός αλλά μόνο οι ενδεχόμενες ποινικές πράξεις. Σε ακολουθία αυτή η τακτική επιλογή αφομοιώνεται και στη κοινωνία μέσω της θεωρίας των δύο άκρων έτσι ώστε να καταδικάζονται οι πρακτικές (πχ η χρήση βίας) και όχι να κρίνεται το υποκείμενο τους και η πολιτική και ιδεολογική τους βάση.

Εντωμεταξύ η σταδιακή αποφυλάκιση μεσαίων στελεχών με ρόλους-κλειδί στα πεπραγμένα και η διατήρηση κάποιων υψηλόβαθμων στη φυλακή έδωσε το πράσινο φως για μια νέα πιο σοβαρή εκδοχή του κόμματος και το οριστικό ξέπλυμα κράτους-παρακράτους και όλων των απαξιωμένων σε εκείνη τη συγκυρία πολιτικών επιλογών. Η αστική δημοκρατία απέδειξε για άλλη μια φορά ότι είναι και απαιτεί να είναι ο μόνος διαχειριστής των πολιτικών ισορροπιών ενώ αποδείχτηκε και στη πράξη ότι η δημοκρατία πέρα από συνεργατικές μπορεί να έχει και ανταγωνιστικές σχέσεις με τον φασισμό σε κρίσιμες για την ομαλότητα συγκυρίες.

Το κίνημα σε ύφεση

Από το 2012 ως και την εκλογή του Σύριζα τον Γενάρη του 2015 ζήσαμε μια εποχή κινηματικής ύφεσης. Οι απεργίες-πυροτεχνήματα της ΓΣΕΕ δεν ήταν μαζικές ούτε σε επίπεδο συμμετοχής (αν και ποτέ δεν ήταν) ούτε σε επίπεδο διαδήλωσης, η εναντίωση στα νέα μέτρα των κυβερνήσεων ήταν ισχνή, οι διαδηλώσεις ακόμα και όταν συγκέντρωναν κόσμο διαλύονταν πλέον με τις πρώτες «φυσουνιές» των μπάτσων (αντίθετα με την επιμονή στις πλατείες το 2011) και όσες αντιστάσεις αναπτύχθηκαν (ΔΕΗ, χαράτσι, αύξηση κομίστρου στα μέσα μεταφοράς) εν συνεχεία ατόνησαν. Εκτός αυτού μία σειρά από κεντρικοί εργατικοί αγώνες ηττήθηκαν με καταστολή, προδοσία ηγεσιών ή αριστερή ενσωμάτωση με αποτέλεσμα αυτό να δημιουργήσει μια επιπλέον απογοήτευση στους αγωνιζόμενους. Χαρακτηριστικά παραδείγματα, οι αγώνες στη Χαλυβουργία, στο Μετρό και στους καθηγητές. Από την άλλη δεν γίνεται να παραλείψουμε την απεργία των διοικητικών του ΕΚΠΑ που αν και τελικά ποινικοποιήθηκε παρουσίασε μια σειρά ελπιδοφόρων χαρακτηριστικών, των αγώνα των κατοίκων της Χαλκιδικής ενάντια στην εξόρυξη χρυσού, τον μάχη που μαίνεται ενάντια στην κατάργηση των κυριακάτικων αργιών αλλά και μια σειρά μικρότερων κοινωνικόταξικών αγώνων στους οποίους η συνεργασία σωματείων, τοπικών συνελεύσεων και άλλων συλλογικοτήτων πέτυχε μικρές νίκες και έβαλε φραγμούς στην επίθεση.

Συνολικά πάντως η τριετία αυτή θα λέγαμε ότι χαρακτηρίζεται από μια αδράνεια τόσο στο κεντρικό σκηνικό (απομαζικοποίηση διαδηλώσεων) όσο και στο επίπεδο συλλογικοποίησης. Οι περισσότερες συνελεύσεις γειτονιάς μετασχηματίζονται σε συλλογικότητες ή παύουν τη λειτουργία τους, διάφορα άλλα εγχειρήματα διαλύονται και γενικά υπάρχει μια σχετική αδιαφορία της πλειοψηφίας για τα κοινά. Η ήττα των «αντιμνημονιακών» αγώνων, η απουσία οργάνωσης των αγώνων και μια συνολικότερη ανεπάρκεια σε δομές και πολιτικά σκεπτικά από τη πλευρά του ανταγωνιστικού κινήματος φαίνεται να είναι ο βασικός λόγος για το ξεφούσκωμα που συντελέστηκε. Κάπου εκεί ήρθε ο Σύριζα να καρπωθεί την αντίσταση των από τα κάτω και να υποσχεθεί ελπίδες μέσω της ψήφου και των «βουλευτικών μαχών». Αποτέλεσμα αυτού ήταν μια συνεχής αναμονή με βλέμμα στα παιχνίδια του Σύριζα για την προκήρυξη εκλογών και τη πτώση της ΝΔ. Από την άλλη ο τρόπος που το κράτος αντιμετώπισε όλους τους προηγούμενους αγώνες με την ακραία καταστολή, τις διώξεις όποιων σήκωναν κεφάλι και μια γενικότερη στρατηγική εκφοβισμού και στο επίπεδο του λόγου μέσω των ΜΜΕ (έξοδος από ευρώ, πτώχευση, καταστροφή κ.α.) προσπάθησε να κλείσει τους εκμεταλλευόμενους στα σπίτια τους και το πέτυχε. Συνολικά βέβαια στις σύγχρονες καπιταλιστικές κοινωνίες υπάρχει μια απουσία συνείδησης της ταξικής θέσης των εκμεταλλευομένων ενώ στην Ελλάδα μεταδικτατορικά καλλιεργήθηκε συστηματικά μια ανταγωνιστική και αντισυλλογική νοοτροπία κυρίως από τον τρόπο που εξελίχθηκε το πελατειακό κράτος και η εργατική τάξη μέσα σε αυτό.

Με την έλευση του σύριζα στην εξουσία η κατάσταση επιδεινώθηκε και το κίνημα αποδιοργανώθηκε και άλλο βλέποντας μια πιθανή ελάφρυνση της κοινωνίας. Εν τέλει το τρίτο μνημόνιο και όλη η στροφή του σύριζα απέδειξαν το αντίθετο και διέψευσαν τις όποιες ελπίδες. Για να ελπίζουμε σε μία κατάσταση ωρίμανσης και στη συνέχεια αντεπίθεσης των από τα κάτω πρέπει να γίνει σαφές πλέον ότι κάθε αγώνας πρέπει να χτίζεται στα πλαίσια ταξικής και όχι εθνικής ενότητας και πρέπει να απωθούνται από το κίνημα όσοι το βλέπουν σαν δεξαμενή ψήφων και το ποδηγετούν για κομματικά οφέλη. Μόνο τότε θα μπορέσουμε να εκμεταλλευτούμε τη πρόσφατη εμπειρία μας και να αποφύγουμε τα πρόσφατα λάθη για να αποδείξουμε ότι καλύτερες και χειρότερες λύσεις στον καπιταλισμό δεν υπάρχουν ανεξάρτητα των διαχειριστών του.

Μια κριτική προσέγγιση στη πορεία του αναρχικού χώρου

Ο αναρχικός χώρος και το ευρύτερο κίνημα παρουσιάζουν παράλληλες και πολλές φορές αλληλένδετες πορείες τα τελευταία χρόνια όμως θεωρούμε ότι όντας κομμάτι αυτού του χώρου, αξίζει μια ξεχωριστή ανάλυση στις ιδιαιτερότητες του. Αν κοιτάξουμε πίσω χρονικά βλέπουμε ότι η ενεργή ενασχόληση του αναρχικού χώρου με ζητήματα του κεντρικού πολιτικού σκηνικού που επηρεάζουν την κοινωνία ως σύνολο ξεκινάει μετά την εξέγερση του Δεκέμβρη. Μέχρι τότε η δράση του χώρου που ήταν πιο περιορισμένος ποσοτικά αλλά και οργανωτικά ήταν κυρίως καταγγελτική αν εξαιρέσουμε τα ζητήματα κρατικής καταστολής και εξουσίας, τις διώξεις αναρχικών και την δυναμική του παρέμβαση σε κεντρικά γεγονότα χωρίς όμως συγκεκριμένη στρατηγική. Επίσης ασχολιόταν σε μεγάλο βαθμό με την απελευθέρωση χώρων, και τη χρήση αυτών ως καταλήψεις στέγης ή πολιτικών στεκιών. Από το 2008, την έναρξη της περιόδου κρίσης και εν συνεχεία τις περικοπές και τα μνημόνια ένα κομμάτι του αναρχικού χώρου συμμετέχει πιο οργανωμένα στους κοινωνικοταξικούς αγώνες και αρχίζει να προβληματίζεται με θέματα που μέχρι τότε δεν ήταν στη ατζέντα του.

Παρολαυτά στο Σύνταγμα του 11’ σε μία από τις σημαντικές στιγμές έξαρσης του κινήματος επιλέγει να αποστασιοποιηθεί τόσο λόγω ζητημάτων ιδεολογικής καθαρότητας αλλά και οργανωτικής και πολιτικής ανεπάρκειας. Διάφορες εξηγήσεις και αναλύσεις γράφτηκαν τότε, άλλες επικαλούμενες υπαρκτά, δομικά προβλήματα των πλατειών αλλά και των ίδιων των συλλογικοτήτων και άλλες μια ελιτίστικη ίσως και φοβική αντιμετώπιση της «μάζας» που διαμαρτυρόταν. Το γεγονός είναι ότι οι αναρχικοί στις πλατείες αναμείχθηκαν οργανωμένα μόνο στο επίπεδο των συγκρούσεων και όχι στις υπόλοιπες διαδικασίες όπου αριστεροί διαφόρων αποχρώσεων έπαιζαν τα γνωστά τους παιχνίδια. Παρολαυτά μετά την αποκέντρωση των διαδικασιών στις γειτονιές οι αναρχικοί/ες παίζουν σημαντικό ρόλο στο στήσιμο και τη λειτουργία των λαϊκών/ανοιχτών συνελεύσεων τόσο με την κινηματική εμπειρία τους όσο και με το μπόλιασμα τους με χαρακτηριστικά αυτοοργάνωσης και αυτονομίας από θεσμικούς φορείς. Εν συνεχεία πολλές από τις συνελεύσεις διασπώνται λόγω εσωτερικών πολιτικών συγκρούσεων (κυρίως αναρχικών-αριστερών) ή ατονούν και διαλύονται ενώ έχουμε ένα

20 κύμα δημιουργίας δομών (μετά από αυτό που έδωσε ο Δεκέμβρης) όπως αναρχικές συλλογικότητες, στέκια κλπ.

Ήδη από το 2011 αλλά ειδικά από το 2012 και αφού το κίνημα εναντίωσης στα μνημόνια εξασθενεί οι αναρχικοί επικεντρώνονται στον αντιφασισμό και στη συμμετοχή σε διάφορους διεκδικητικούς/συνδικαλιστικούς και κοινωνικούς αγώνες. Αξίζει να σημειωθεί ότι ένα κομμάτι του αναρχικού χώρου παρακολουθώντας το κεντρικό πολιτικό σκηνικό και τη διαφαινόμενη ανάδειξη του Σύριζα διατηρεί κάποιες ελπίδες (κρυφές ή φανερές μέσω ψήφου) τουλάχιστον ως προς την βελτίωση των όρων διαβίωσης και την χαλάρωση της καταστολής. Η επικέντρωση του κομματιού της κοινωνίας που βγήκε στους δρόμους το προηγούμενο διάστημα και η ανάθεση των αντιστάσεων του στον Σύριζα αλλά και η σφοδρή επίθεση του κράτους στις καταλήψεις δημιούργησε στον αναρχικό «χώρο» απογοήτευση στο εσωτερικό του με αποτέλεσμα να αρχίσουν να διαφαίνονται πολιτικές και οργανωτικές ανεπάρκειες ενώ είναι ορατές και οι διασπάσεις που αμβλύνονται μόνο σε ορισμένες κρίσιμες στιγμές (Σακκάς, Θεοφίλου, εκκένωση Βίλας Αμαλία και Σκαραμαγκά, δολοφονία Φύσσα κλπ).

Από την εκλογή του Σύριζα και μετά η σύγχυση εντείνεται και ενώ στη περίσταση αρμόζει μια ευρεία αυτοκριτική και ανασύνταξη για την αντιμετώπιση της νέας επίθεσης αντιθέτως ξεκινάει μια θα ονομάζαμε κατάσταση «εκτάκτου πανικού». Αντανακλαστικές κινήσεις ώστε να αποδειχτεί το χάσμα μεταξύ αναρχικών-Σύριζα από ένα κομμάτι του χώρου οδηγούν στην αυτοαναφορικότητα και την εσωστρέφεια. Από την άλλη, ένα άλλο κομμάτι του χώρου έχοντας-σωστά-αντιληφθεί από καιρό ότι πρέπει ο αναρχικός χώρος να είναι γειωμένος με τα πραγματικά προβλήματα σπεύδει να βγει στο προσκήνιο βιαστικά και με αυτοσκοπό τις θεαματικές ενέργειες, χωρίς να έχουν προηγηθεί συλλογικές διεργασίες και ζυμώσεις (βασικό συστατικό της αναρχικής σκέψης και δράσης) σχετικά με τις νέες προσεγγίσεις, θεωρητικές και πρακτικές που εισάγει και εφαρμόζει. Όλο το υπόλοιπο κομμάτι του χώρου μαζί και με το υπόλοιπο ανταγωνιστικό κίνημα παρακολουθεί σχετικά παγωμένο τις εξελίξεις από μακριά μην μπορώντας να αντιδράσει ενώ ψηφίζεται και το τρίτο μνημόνιο. Εν τω μεταξύ η έντονη πολυδιάσπαση είναι γεγονός με τα διαφορετικά σκεπτικά να αδυνατούν να συναντηθούν ακόμα και για τα τρέχοντα κρίσιμα ζητήματα (απεργία Ρωμανού). Από την άλλη δεν πρέπει να παραλείψουμε το θετικό γεγονός της ομοσπονδοποίησης και άλλων μορφωμάτων συντονισμού και πολιτικής οργάνωσης που δημιουργήθηκαν όλο αυτό το διάστημα και σε ένα βαθμό αντιπαλεύουν το παραπάνω κλίμα.

Οι δικές μας απαντήσεις

Η ανάληψη της εξουσίας από τη «ριζοσπαστική αριστερά» του Σύριζα, η αθέτηση του ίδιου του του προγράμματος, ο εμπαιγμός των υποστηρικτών του κατά τη «πίεση» στους δανειστές, η αποδόμηση των υποτιθέμενων ιδανικών της αριστεράς σε μια σειρά από κοινωνικά θέματα και εν τέλει η υπογραφή ενός ακόμα μνημονίου και η συνέχιση της υποβάθμισης των ζώων μας, μας δικαίωσαν πανηγυρικά. Η αριστερή κυβέρνηση διαψεύστηκε από μόνη της, η πάγια θέση μας, ως αναρχικοί, ότι στον καπιταλισμό δεν υπάρχουν καλύτερες και χειρότερες λύσεις επαληθεύθηκε για άλλη μια φορά. Η κατάσταση για όλους και όλες εμάς, τους εκμεταλλευόμενους, τις κάθε λογής καταπιεζόμενες και τις αγωνιζόμενες θα χειροτερεύει. Η μόνη ρεαλιστική λύση είναι οι ριζοσπαστικοί, αυτοοργανωμένοι, αυτόνομοι από θεσμούς και κόμματα αγώνες ενάντια σε κεφάλαιο, κράτος και όλους τους εξουσιαστικούς μηχανισμούς.

Στο ταξικό και κοινωνικό πόλεμο που μαίνεται έχουμε διαλέξει πλευρά αλλά επειδή οι καιροί είναι «περίεργοι» στόχος μας δεν είναι μόνο να ενδυναμώσουμε το μέτωπο μας αλλά και να καταστήσουμε σαφές στη κοινωνία ότι αυτός ο πόλεμος υφίσταται. Ότι η κοινωνική και ταξική ειρήνη είναι επίπλαστη. Δημιούργημα των αποπάνω για να μας κρατάνε αδιάφορους ή σκυμμένους. Στόχος μας είναι να συμβάλλουμε στην επανεκκίνηση του κινήματος με ταξικό πρόσημο χωρίς πατριωτικές αναφορές και κομματικές διαμεσολαβήσεις που θα το θάψουν με στόχο την τόνωση του εθνικού φρονήματος και τη πολιτική υπεραξία στις εκλογές.

Το κεντρικό πολιτικό σκηνικό «ανανεώθηκε» από την «ρεαλιστική» αριστερά, από τους ακροδεξιούς και από τα διάφορα αντιδραστικά και λαϊκίστικα μορφώματα τύπου ΠΟΤΑΜΙ και Ένωση Κεντρώων όμως εμείς πρέπει να το απαξιώσουμε εκ νέου. Αποδομώντας και απαξιώνοντας την αντιπροσωπευτική δημοκρατία, τις εκλογές και την κάθε είδους ανάθεση. Η οικειοποίηση της πολιτικής, η διαχείριση των ζωών μας από εμάς τους ίδιους απαιτεί να φέρουμε ξανά στο προσκήνιο την συμμετοχή σε οργανωτικά σχήματα στη δουλειά, στη γειτονιά, στα σχολεία και στις σχολές. Να προωθήσουμε την οργάνωση σε συνελεύσεις, συλλογικότητες, σωματεία και διαφόρων ειδών πρωτοβουλίες για κάθε κοινωνικόταξικό ζήτημα. Υπερασπιζόμαστε, προπαγανδίζουμε, συμμετέχουμε, ενδυναμώνουμε, ριζοσπαστικοποιούμε και επιχειρούμε σύνδεση των διεκδικητικών/συνδικαλιστικών αγώνων και τη δημιουργία ευρύτερων κοινοτήτων αγώνα με ταξικά χαρακτηριστικά για το ξεπέρασμα της κλαδικής/συνετεχνειακής τους φύσης και τον απεγκλωβισμό από τις κομματικές διαμεσολαβήσεις. Στα κοινωνικά εγχειρήματα (στέκια γειτονιάς, πρωτοβουλίες για κάλυψη βασικών αναγκών και αλληλεγγύης) συμμετέχουμε και στεκόμαστε δίπλα όταν αντιλαμβάνονται την χειραφετική και πολιτική τους διάσταση και υπάρχει δυνατότητα ριζοσπαστικοποίησης τους και δεν υφίστανται απλά και μόνο σαν χώροι αλληλεγγύης και συνεύρεσης, σαν νησίδες σωτηρίας, γιατί πολλές φορές τέτοιες λογικές οδηγούν στην εργαλειακή χρήση τους από το κράτος (πχ κοινωνικά ιατρεία, παντοπωλεία) και ουσιαστικά, στο

ξαναμοίρασμα της φτώχειας μας. Πρακτικές όπως η άρνηση πληρωμών στο κράτος και στους ιδιώτες, η άρνηση πληρωμών στα ΜΜΜ, η πρακτική της αυτομείωσης, οι απαλλοτριώσεις, και η κατάληψη κτιρίων για κάλυψη πολιτικών και κοινωνικών αναγκών θεωρούμε ότι είναι λύσεις στο εδώ και τώρα αλλά και ενάντια στις προσταγές του κεφαλαίου και πρέπει να τις στηρίζουμε. Τέλος οι αγώνες κατοίκων για αξιοπρεπή διαβίωση και ενάντια στη λεηλασία της φύσης θεωρούμε ότι πρέπει να προωθούνται και να στηρίζονται από τον αναρχικό χώρο.

Το λεγόμενο μεταναστευτικό/προσφυγικό βρίσκεται σε έξαρση. Χιλιάδες μετανάστες ζουν, εργάζονται, αποτελούν αντικείμενο της πιο άγριας εκμετάλλευσης, προσπαθούν να προσεγγίσουν άλλες ευρωπαϊκές χώρες, στοιβάζονται από το κράτος σε «χώρους φιλοξενίας», απελαύνονται και δολοφονούνται σε επίγεια και υδάτινα σύνορα. Το σπάσιμο των διαχωρισμών μεταξύ ντόπιων και μεταναστών είναι από τις πιο σημαντικές παραμέτρους αν θέλουμε να μιλάμε για αγώνες όλων των εκμεταλλευομένων με προοπτική διεθνοποίησης τους. Η συνεχής προπαγάνδιση του λόγου ενάντια, σε κράτη, σύνορα, πολέμους και ρατσισμούς στη κοινωνία, το σπάσιμο του διαχωρισμού πρόσφυγες-μετανάστες, η έμπρακτη αλληλεγγύη, η προσπάθεια για δημιουργία σχέσεων και κοινών αγώνων, η στήριξη συνελεύσεων που ασχολούνται ειδικά με το ζήτημα και η σύνδεση μας με αυτές αποτελούν βασικούς πυλώνες της στρατηγικής μας. Στο σήμερα είμαστε υπέρ του αιτήματος για χαρτιά και ίσα δικαιώματα στους μετανάστες μιας και αποτελεί αναγκαία συνθήκη για να βρεθούμε κάποια στιγμή σε κοινούς αγώνες, είμαστε ενάντια σε όλα τα σχέδια του κράτους για «διαχείριση» των μεταναστών, σημαντικό κομμάτι των οποίων είναι και τα κέντρα κράτησης, και τις μεθοδεύσεις της Ε.Ε. για ποσοστώσεις και κλειστά σύνορα με αφορμή την τρομοκρατία.

Όσο υπάρχει καπιταλισμός και αστική δημοκρατία τόσο θα υπάρχει φασισμός. Σκοπός μας είναι η συνεχής ανάδειξη των φανερών και κρυφών σχέσεων φασισμού-δημοκρατίας και η σύνδεση των αντιφασιστικών κοινωνικών αντανακλαστικών με ευρύτερα προτάγματα κατά του κράτους και του καπιταλισμού. Θεωρούμε ζωτικής σημασίας τον αντιφασιστικό χαρακτήρα των κοινωνικών και ταξικών αγώνων οι οποίοι είναι αυτοί που με τη μαζικότητα και τη σύνθεση τους δίνουν τις πιο αποφασιστικές μάχες. Βέβαια δεν παραγνωρίζουμε τη σημασία των επιμέρους μαχών ενάντια στη Χρυσή Αυγή, που στο παρελθόν ήταν καθοριστικοί για την μη εξάπλωση της στο επίπεδο του δρόμου και η κοινωνικοποίηση αυτών. Σκοπός μας είναι η συνεχής προπαγάνδιση των ιδεών μας κατά του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, του φασισμού και η αποδόμηση του κρατικού και θεσμικού αντιφασισμού αλλά και η στήριξη αντιφασιστικών συνελεύσεων, δικτύων και δομών.

Ως αναρχικοί και αναρχικές όμως δεν στεκόμαστε μόνο ενάντια στον φασισμό αλλά και σε κάθε εξουσιαστική σχέση, αυταρχισμό και μισαλλοδοξία που αναπτύσσεται και διαιωνίζεται από αυτή τη κοινωνία αλλά και από εμάς ως κομμάτι αυτής. Επιπλέον ένα μεγάλο κοινωνικό κομμάτι βρίσκεται στο περιθώριο, σε μια συνεχή «συνθήκη εξαίρεσης». Τοξικοεξαρτημένοι, μετανάστριες εργάτριες του σεξ χωρίς άλλη επιλογή, οροθετικοί και οροθετικές δέχονται καθημερινά τη «διαχείριση» και τη βία του κράτους και ενός μεγάλου κομματιού της κοινωνίας. Είμαστε επιθετικοί λοιπόν, απέναντι στη πατριαρχία, και τις διακρίσεις λόγω φύλου ή σεξουαλικών προτιμήσεων σε κάθε χώρο

που ζούμε και κινούμαστε συμπεριλαμβανομένου και του κινήματος. Είμαστε αλληλέγγυοι με τους καταπιεσμένους και τις καταπιεσμένες αυτού του κόσμου.

Το κράτος αποτελεί φορέα εξουσίας και καταπίεσης. Προσπαθεί να έχει το μονοπώλιο της βίας και στη κατεύθυνση αυτή χρησιμοποιεί την καταστολή, την αστική δικαιοσύνη, τον εγκλεισμό, τη τρομοκρατία και ιδεολογήματα σχετικά με τη βία. Ως αναρχικοί που πολεμάνε για την καταστροφή του κράτους και κάθε μορφής εξουσίας θέλουμε έναν κόσμο ελευθερίας και ισότητας χωρίς φυλακές και ανθρωποφύλακες. Μέχρι τότε στεκόμαστε αλληλέγγυοι στους αγώνες των κρατουμένων και δεν συνδέουμε άμεσα την αλληλεγγύη με τη πολιτική συμφωνία χωρίς αυτό να σημαίνει ότι επικροτούμε συμπεριφορές κοινωνικού κανιβαλισμού. Προκρίνουμε τη πολιτικοποίηση μέσα στη φυλακή και τους κοινούς αγώνες εντός και εκτός των τειχών. Τέλος είμαστε υπερ της υλικής, πολιτικής και ηθικής υποστήριξης των φυλακισμένων συντρόφων μας.

Ως αναρχική συλλογικότητα που έχει και τοπικό χαρακτήρα επιδιώκουμε την επικοινωνία με τους κατοίκους των νότιων συνοικιών της Αθήνας, την διάχυση του αναρχικού λόγου, τη συμμετοχή και προώθηση αγώνων για διάφορα ζητήματα τοπικού και μη χαρακτήρα. Η προσπάθεια μας να δρούμε στους δρόμους της πόλης συνδέεται με την εναντίωση μας στην περίφραξη και εκμετάλλευση των δημόσιων χώρων, στη προσπάθεια του κράτους να μας ελέγξει και να μας περιορίσει στον ιδιωτικό μας χώρο, στη θέληση των δήμων και διάφορων αντιδραστικών κατοίκων για λευκές αποστειρωμένες γειτονιές και ενάντια στην ολοκληρωτική εμπορευματοποίηση των ζωών μας. Για αυτό και σκοπεύουμε να κάνουμε εκδηλώσεις σε πλατείες, να κολλάμε αφίσες στους τοίχους, να κρεμάμε ενοχλητικά πανό στις γέφυρες, να χαλάμε τις φιέστες και τα σχέδια των δημάρχων και των συμφερόντων τους, να αυτοοργανώσουμε συναυλίες σε ελεύθερους χώρους, πορείες σε κεντρικούς δρόμους και γενικά να παροτρύνουμε τον κόσμο να δραπετεύει από τα κλουβιά του και τις καφετέριες και να οικειοποιείται αυτά που του ανήκουν.

Σε μια φάση αποδυνάμωσης των κοινωνικών και ταξικών αγώνων αλλά και ενός μουδιάσματος του αναρχικού χώρου πιστεύουμε ότι η γόνιμη κριτική του προηγούμενου διαστήματος, η συλλογικοποίηση και η καλύτερη οργάνωση είναι τα βασικά στοιχεία για μια εκ νέου αντεπίθεση από πλευράς μας. Η όξυνση κάθε πλευράς του κοινωνικού και ταξικού ανταγωνισμού, η διάχυση της αμφισβήτησης και το αντιπαράδειγμα της αυτοοργάνωσης αποτελούν όπλα για μια μαζική, ακηδεμόνευτη από τα κάτω απάντηση ενάντια στην επίθεση που δεχόμαστε. Για την οικειοποίηση της πολιτικής, την ταξική χειραφέτηση της κοινωνίας, ενάντια σε κάθε εκμεταλλευτικό και εξουσιαστικό θεσμό μέχρι την καταστροφή κράτους και καπιταλισμού. Για την κοινωνική απελευθέρωση την αναρχία και τον κομμουνισμό.

αναρχική συλλογικότητα parekura
parekura.espivblogs.net